

Gamla Waggerydsbilder - del 6

Om husen i kvarteret Ärlan med mera

Västra skolan, nuvarande Hjortsjöskolan, ligger i ett kvarter som idag heter Tofsvipan. Före 1970 delade Sveavägen detta kvarter från kvarteret Ärlan.

Sveavägen möter Jönköpingsvägen. Söder om Sveavägen låg före 1970 tre bostadshus i kvarteret Ärlan. Sveavägen kallades före 1918 för Elektricitetsvägen eftersom den ledde till Waggeryds Elektricitetsverk vid nuvarande räddningsstationen. Foto Evert Melin 1969.

Sveavägen med skolområdet till vänster om vägen. Del av vykort från 1950-talet. Hur husen var placerade i kvarteret Ärlan ses på kartan från omkring 1950.

Pilarna pekar på fyra nu rivna hus i kvarteret Ärlan. De två översta pilarna på kartan (de understa på vykortet) pekar på bostadshus respektive charkuteribyggnad på fastigheten Ärlan 2. Adressen var Jönköpingsvägen 17. Bostadshuset uppfördes 1912. Tredje pilen uppifrån på kartan pekar på huset Lingham på fastigheten Ärlan 3. Det byggdes 1914. Understa pilen pekar på huset Solliden, byggt 1913 på fastigheten Ärlan 4-5.

Fastigheten Ärlan 2, kallad Sveaborg. Huset byggdes 1912 av Anna Kristina och Petter Justus Johannesson. Till höger ses Anna Kristina med sonen Harry, som senare tog efternamnet Hagsjö och blev en känd företagare i Vaggeryd. Inneboende 1914-1916 var Anna och Malkolm Andreasson med barn. Till vänster ses Karin, Anna och Allan Andreasson (Allan var född 1911 och avled i sockersjuka 1922). Längre bort ses huset Betania, byggt 1914 av Wilhelmina och Peter August Nilsson. Bensinstationen Nafta är ännu inte uppförd. Fotot från cirka 1915 är lånat av Eva Hagsjö, dotter till Alice och Harry Hagsjö.

Anna Kristina och Petter Justus Johannesson med sonen Harry på ett foto från cirka 1912, lånat av Eva Hagsjö. Till höger ses fastigheten Ärlan 2 på Jönköpingsvägen 17. Foto Folke Gustavsson 1969.

Petter Justus Johannesson (1861-1936) var född i Tostarp, Byarums församling men bodde på Gräshults Södergård i Hagshult när han 1906 blev änkeman med fyra barn. 1908 gifte han sig med Anna Kristina Johansdotter (1869-1931). Anna Kristina var född i Ekeryd. Familjen utökades 1909 med Harry och flyttade 1911 till Waggeryd. Första tiden bodde familjen i en av Anders Gunnarssons fastigheter i hörnet Häradsvägen-Frideborgsvägen men flyttade efter ett halvår till huset Wilhelmsro på nuvarande Östergatan 1. De kallade sig senare Johansson i efternamn.

Wilhelmsro på nuvarande Östergatan 1, byggt av Klas Sandén 1904 (se boken Från Waggeryd till Vaggeryd del II, sidan 8). Familjen Petter Justus Johannesson bodde här i ett år innan de 1912 byggde huset Sveaborg i kvarteret Ärlan 2. Huset till höger är soldaten Modigs hus vid Götaforsvägen. Anna Kristina Johannesson ses med två av sina barn, Harry, född 1909, och hans äldre syster Mildred, född 1906. De övriga barnen, som inte är med på bilden, var Helge, född 1894, Karl, född 1896, och Gustav, född 1899. Alla barnen var födda i Hagshult. Damen till höger är Anna Kristinas syster Gertrud. Foto från 1911, lånat av Eva Hagsjö.

Familjen Anna Kristina och Petter Justus Johannesson bodde 1912-1920 i kvarteret Ärlan och 1920-1927 i huset Vidhult, som nu har adressen Götaforsvägen 37.

Området Bråviken 1 och 2 på andra sidan Götaforsvägen hade i många år tillhört den som var mjölnare på kvarnen. 1908-1918 ägdes det av mjölnaren Anders Magnusson, som också drev ett vattenkraftverk. Enligt municipalnämndens protokoll fanns förutom kvarn, såg och kraftverk ett större hus, en mindre kvarnstuga och en ladugård. För 65 000 kr sålde Anders Magnusson 1918 allt detta inklusive inventarier till municipalsamhället. Det var egentligen kraftverket som samhället var intresserat av. Bråviken 1 och 2 såldes därför på öppen auktion 1919 till Gustaf Johansson, som då ägde huset Vidhult. Priset var 7 800 kr.

År 1922 köpte Maria och Edvin Rosqvist huset på Bråviken 2, kallat Betel, av Gustaf Johansson. Edvin Rosqvist avled 1927, samma år köpte Anna Kristina och Petter Justus Johansson tomten Bråviken 1 av Gustaf Johansson och byggde ett hus där. Kvarnstugan stod kvar på tomten till 1971.

Huset på Bråviken 2, nuvarande Götaforsvägen 38, där Maria Rosqvist bodde kvar med tre barn efter att hennes man avlidit, fortsatte att kallas Betel. Hon drev sedan ett pensionat där (se boken Från Waggeryd till Vaggeryd del II, sid. 216).

Huset Vidhult med Östra skolan i bakgrunden. Vidhult byggdes 1915 av Anders Magnusson när huset Betel på andra sidan vägen blivit för litet för hans stora familj. Till höger på bilden ses Anna Kristina och Petter Justus Johansson med sonen Harry mellan sig. Till vänster Anna Kristinas syster Gertrud med sin man Gustav Johansson och från vänster barnen Ingrid, Rune och Britta. Gustav Johansson ägde Vidhult från 1918 till 1926, då familjen flyttade till Eckersholm. De bytte senare efternamn till Makander. Foto från omkring 1923, lånat av Eva Hagsjö.

1936 gifte sig Anna Kristina och Petter Justus Johanssons son, Harry Hagsjö, med Alice Andersson (1908-1977), dotter till vagnmakaren Alexius Andersson och hans hustru Selma.

Familjen Selma och Alexius Andersson utanför sitt hem Dalhem på nuvarande adress Storgatan 43. Här hade bröderna Carl Johan och Alexius Andersson sin smedja innan de 1909 byggde en vagnfabrik på Karlavägen. Från vänster: Alice, Valter, Alexius, Julia, Anna, Selma, Gustaf och Karl.

Foto från 1914, lånat av Eva Hagsjö.

Alice och Harry Hagsjö bodde större delen av sina liv på Götaforsvägen 36. I familjen fanns också döttrarna Elisabet och Eva. Harry Hagsjö startade 1943 möbelfirman Andersson & Hagsjö tillsammans med Gustaf Andersson (senare Erdström), bror till Alice (se boken Från Vaggeryd till Vaggeryd del I, sid. 204). Andersson & Hagsjö hade verksamhet i Vaggeryd till 1969.

Fabrikör Harry Hagsjö (1909-1975). Till höger Alice och Harry Hagsjö hemma i trädgården. Vaggeryds kvarn ses i bakgrunden. Foto från 1972, lånat av Eva Hagsjö.

Götaforsvägen 36, byggt av Anna Kristina och Petter Justus Johansson 1927. Kvarnstugan ses till vänster. Foto från cirka 1930, lånat av Eva Hagsjö, uppväxt här.

Alice Andersson Hagsjö var med i detta tillfälliga damlag i fotboll, hon är knästående till höger. Bredvid ses hennes syster Anna, som gifte sig med Arnold Johansson. Bakre raden från vänster: Vivan Carlsson (Folkes fru), Doris Andersson, Lizzie Abrahamsson, Anna Greta Johansson, Elsa Lindström, Eva Zetterberg, Viola Ahnstedt, Gun Fredriksson, Dagny Gustavsson och Julia Andersson. Något damfotbollslag fanns inte vid denna tiden. Troligen är tröjorna lånade av herrlaget i samband med WIK:s sommarfest. Foto från 1935 efter Folke Carlsson.

Vi vänder åter till kvarteret Ärlan. Anna Kristina och Justus Johanssons hus Sveaborg på Ärlan 2 övertogs 1920 av charkuteristen Otto Johansson, som kom från Skaraborgs län tillsammans med hustrun Selma och barnen Fabian och Bror Yngve. Inne på gården startade Otto en charkuteributik, som han tillsammans med familjen drev in på 1940-talet. Otto Johansson blev änkeman 1952 men bodde kvar i huset till sin död på 1960-talet. Hilmer Lindström tog över charkuteributiken omkring 1943. Från 1949 och cirka tio år framåt ägdes butiken av JLS, Jönköpings läns slakteriförening. Föreståndare var Margret och Helge Karlsson (se boken Från Waggeryd till Vaggeryd del II, sid. 134). I familjen fanns också barnen Runo och Birgitta.

Margret och Helge Karlsson gifter sig i Filadelfia, Vaggeryd 1942.
Foto Östen Carlsson, lämnat av Lars-Evert Lunnevad.

Bredvid Ärlan 2 byggde 1914 Karl Ling ett hus på tomten Ärlan 3. Han kallade huset Linghem. Karl Ling bodde här 1914-1918 med hustrun Agda och barnen Holger och Torsten. Senare föddes också barnen Henry och Levia. Agda och Karl Ling bodde dock största delen av sina liv på Jönköpingsvägen 10. Karl Ling satt en tid i municipalnämnden och var med och startade möbelfabriken Vasa.

Familjen Ling samlad utanför huset på Jönköpingsvägen 10 dit de flyttade 1918 från Ärlan 3. Agda står längst till vänster och Karl längst till höger. På bilden ses också dottern Levia (senare gift med Henry Fridén) och från vänster sönerna Holger, Torsten och Henry.
Foto från 1930-talet, lånat av Clifford Ling, son till Aina och Henry Ling.

Efter familjen Ling flyttade skräddarmästaren Viktor Sandqvist (1872-1951) till Ärlan 3. Han var gift med Hulda (1874-1944), född Johansson, och i familjen fanns nio barn, Paul, född 1897, Erik, född 1898, Simon (1900-1918), Märta, född 1902, Gunnar, född 1904, Artur, född 1906, Göte, född 1908, Svea, född 1910 och Karin, född 1912. De som stannade kvar i Vaggeryd var Göte, aktiv i gymnastikföreningen och i sällskapet, och Karin, som gifte sig med Nils Kullberg. Karin och Nils Kullberg bodde på Ärlan 3 från 1939 in på 1950-talet. Deras son, Lennart, föddes 1942.

Ärlan 3, byggt av Karl Ling 1914. Hulda och Viktor Sandqvist med familj flyttade dit 1918. På bilden ses Huldans och Viktors döttrar Karin och Svea. Foto från 1920-talet, lånat av barnbarnet Sven Sandqvist.

Familjen Sandqvist kom till Ärlan 3 från Clastorp på Fabriksgatan, där de bott ett år. 1896-1917 bodde de på torpet Sandhem, Ammelund. Viktor hette först Johannesson i efternamn och var bror till byggmästare Oskar Johansson. En annan bror var Justus Johansson. Det kan nämnas att det fanns tre stycken med detta namn i Vaggeryd. Förväxlingar har förekommit. Förutom nämnde Justus var det också förut omskrivne Petter Justus Johannesson som kallade sig Justus Johansson. Den tredje med detta namn var fadern till bland andra "Bertil Justus" och "Gunnar Justus".

Viktor Sandqvist hade sin skrädderverksamhet i bostadshuset. Hustrun Hulda avled 1944 men Viktor bodde kvar på Ärlan 3 fram till sin död 1951. Då övergick huset i barnens ägo. Sedan köptes det av Mattias Mattsson, som sålde det vidare till Evy och Karl-Erik "Kicken" Svensson. Familjen Svensson bodde i huset 1952-1960. "Olle Box" Svensson ägde sedan huset innan Vaggeryds kommun köpte det. I väntan på sporthall byggdes 1967 en Barracadahall på en del av tomten.

Sveavägen och fastigheten Ärlan 3, byggd av Karl Ling 1914. Huset kallades ibland "Sandqvistahuset". Fotot från omkring 1960 är taget av Folke Gustavsson. Bild lånad av Ingemar Gustavsson.

Familjen Sandqvist. Första raden från vänster: Erik, Viktor, Hulda och Paul. Stående från vänster: Artur, Märta, Karin, Göte (halvsittande), Svea och Gunnar. Sonen Simon avled 1918. Fotot togs 1939 när Gunnar kom hem från Kanada. Lånad av Götes son, Sven Sandqvist.

Från vänster: Göte Sandqvist, Folke Gustavsson, Sune Boman, Rune Andersson och Georg Sjögren.

Mycket folk vid hopptornets invigning 1938. Till höger ses Vaggerydsgymnasterna från förra bilden högst upp på hopptornet vid Hjortsjön. Foton från 1938 efter Göte Sandqvist.

På fastigheten Ärlan 4-5 byggdes ett hus 1913 av hovslagare Carl Oskar Andersson. Familjen med hustru Karin och dottern Sigrid Emma Frideborg flyttade redan 1917-1918 till ett nytt hus på Storgatan 11.

Huset Solliden med kvartersbeteckningen Ärlan 4, byggt 1913. Bakom flickan Ingeborg Kullberg ses från vänster Ingeborgs mor Anna Kullberg, Annas mor Amanda Johannesson, född Abrahamsdotter, Ingeborgs far Herman Kullberg och Amandas dotter Elin Johannesdotter. Foto från omkring 1925, lånat av Christer Svensson.

Byggherrarna till alla tre husen Ärlan 2, 3 och 4 flyttade alltså efter att ha bott i sina nybyggda hus endast några år. Det finns fler exempel på att man gjorde så i Waggeryd.

1917 flyttade Amanda och Anders Johannesson till Solliden på Ärlan 4 från Boda Södergård. Även deras dotter Anna med make Herman Kullberg flyttade då in i huset. Herman var smed och hade sin smedja i uthuset. I familjen fanns också dottern Ingeborg, född 1918 och sonen Olle, född 1922.

Efter att Olle Kullberg 1947 gift sig med Sigrid Andersson från Tofteryd bodde de med sonen Hans-Evert på Solliden hela livet. Huset revs i början på 2000-talet.

Dubbelbröllop på Solliden 1919. Det är husägarna Amanda och Anders Johannessons döttrar Svea och Adelia som gifter sig med Sven Johansson, "Sven på Tomtebo", respektive Arvid Gustavsson. Foto lånat av Christer Svensson.

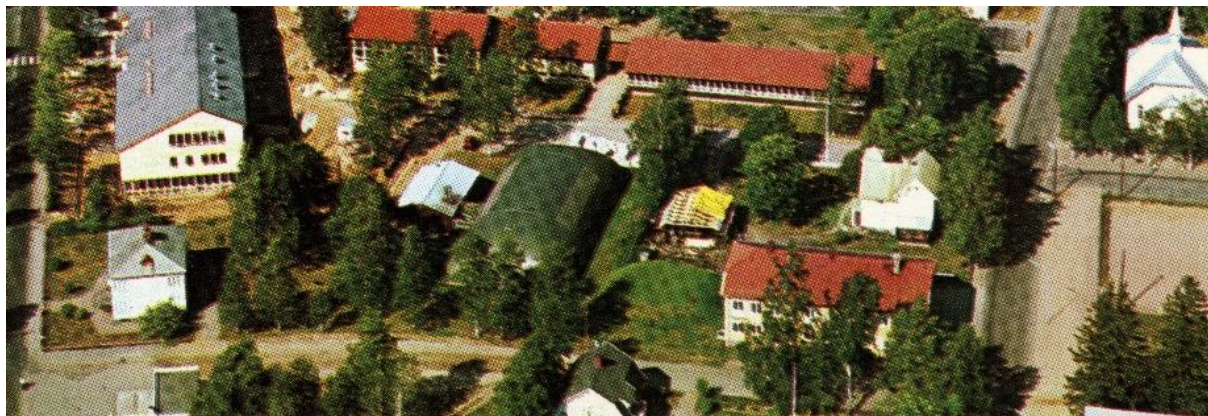
Det sista bostadshuset i kvarteret Ärlan byggdes 1939 av Elsa och Gustav Edvin Svensson. Nuvarande adress är Jönköpingsvägen 19. Gun och Uno Fredriksson flyttade in som hyresgäster när huset var nybyggt. De hade barnen Bengt och Barbro. Elsa och Gustav Edvin bodde kvar i huset så länge de levde. Vaggeryds kommun köpte huset i mitten av 1970-talet. 2017 är det ett ungdomscafé (se sidan 134 i boken Från Waggeryd till Vaggeryd del II).

Gustav Edvin och Elsa Svensson. På högra bilden från omkring 1948 ses deras dotter Birgitta Svensson framför Jönköpingsvägen 19, byggt 1939. Båda bilderna är lånade av Birgitta Svensson Jonsson.

Municipalsamhället köpte 1947 en del av Anna och Herman Kullbergs tomt på Ärlan 4-5. Priset var 8000 kr. Där byggdes Vaggeryds Elektricitetsverk 1949. I byggnaden var det också kommunalkontor och polisstation i många år. Municipal-, senare kommunalfullmäktige, sammanträdde där. Kommunala musikskolan använde länge byggnaden från 1960-talet. Numera är det skola där.

Kvarteret Ärlan med Barracudahallen, byggd 1967, i mitten. Längst ner till vänster ses Jönköpingsvägen 19 och längst ner till höger elverket. Sporthallen är inte byggd. Del av vykort från 1970.